

Puterea iubirii versus iubirea de putere

† Ciprian

prin harul lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei

Cinstitului nostru cler, cinului monahal

și dreptcredincioșilor creștini din Eparhia noastră,

har și pace de la Dumnezeu, iar de la noi, părintească binecuvântare!

**Preacuvioși și preacucernici părinți,
Preacuvioase maici și iubiți credincioși,**

Hristos a înviat!

Ne-a binecuvântat Dumnezeu să prăznuim și în acest an, cu bucurie sfântă, minunea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, evenimentul istoric petrecut în urmă cu aproape două milenii, în proximitatea cetății Ierusalimului, dar actualizat diacronic, în chip duhovnicesc, de către toți cei ce ne-am unit viața cu Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu întrupat, răstignit și înviat, prin asumarea credinței în El și trăirea adevărilor Sale evanghelice, în calitatea noastră de creștini sau *fii ai lui Dumnezeu după har*¹, demnitate dobândită prin îmbrăcarea cu haina luminoasă a Sfântului Botez, în numele Preasfintei Treimi, Dumnezeul nostru Cel unic în ființă și întreit în Persoane.

Ne bucurăm de Învierea lui Hristos, în această aleasă zi de Paști, toți dreptcredincioșii creștini adunați în sfintele lăcașuri, purtând în mâini făclii aprinse din candela Sfântului Mormânt și afirmând cu putere biruința Mântuitorului nostru asupra morții și a întunericului, împlinită prin acceptarea de bunăvoie a pătimirilor și morții Sale pe Crucea Golgotei, din iubire infinită față de noi, oamenii, *ca să ne împace cu Dumnezeu-Părintele ceresc*² și să ne redeschidă porțile Raiului, ce fuseseră închise cândva din pricina neascultării strămoșilor Adam și Eva.

Totodată, ne reafirmăm credința mântuitoare, mărturisită la Botez de către părinții noștri spirituali (nașii), care, împreună cu părinții trupești, au ostenit la creșterea noastră duhovnicească în spiritul valorilor evanghelice, în perspectiva conștientizării identității noastre de frați mai mici și prieteni ai Mântuitorului Iisus Hristos și, implicit, a responsabilităților ce decurg din calitatea noastră de membri ai Sfintei Sale Biserici, „*pe care El a câștigat-o cu însuși sângele Său*”³. Astfel procedau sfințiții slujitori și creștinii încercați ai primelor veacuri, întru așteptarea marelui praznic al Învierii, când, timp de 40

¹ Ev. Ioan 1, 12

² Romani 5, 18

³ Faptele Apostolilor 20, 28

de zile, îi pregăteau cu post și rugăciune pe cei ce doreau să renască duhovnicește „din apă și din Duh”⁴, explicându-le Sfintele Scripturi și necesitatea pocăinței, după care aceștia se învredniceau de sfânta luminare, prin Taina Botezului săvârșită chiar la sărbătoarea Sfintelor Paști.

Potrivit rânduielii liturgice, după citirea rugăciunilor de exorcizare, arhiereul sau preotul slujitor adresa neofitului sau catehumenului – în cazul nostru, nașului de Botez – mai multe întrebări cu privire la dorința acestuia de a se uni cu Hristos, finalizând cu cea referitoare la virtutea credinței asumate: „Și crezi Lui?”, la care neofitul dădea răspunsul: „**Cred Lui ca unui Împărat și Dumnezeu**”. Abia după această mărturisire, urmată de rostirea Crezului, era săvârșită slujba Sfântului Botez, în cadrul căreia neofitul, fie adult, fie prunc, era afundat de trei ori în apa sfințită de harul Sfântului Duh și i se punea numele, rostindu-se formula Botezului în numele Preasfintei Treimi, act prin care *omul cel vechi al păcatului era răstignit împreună cu Hristos⁵ și îngropat cu El, în moarte, prin Botez⁶*, după care ieșea din colimvitră *omul cel nou, „care se înnoiește, spre deplină cunoștință, după chipul Celui ce l-a zidit pe el”⁷*.

Iubiți credincioși,

Ascultând cele de mai sus, cu certitudine v-ați întrebat: oare de ce am adus în atenția fraților voastre această mărturisire de credință făcută la Botez? Pentru că o consider extrem de importantă, din perspectiva înțelegerii corecte a ceea ce este sau, mai corect spus, Cine este Dumnezeu nostru, Căruia ne închinăm și pe Care Îl preaslăvim, în duminici și sărbători, la Sfânta Liturghie și, în mod deosebit, astăzi, la această sărbătoare a sărbătorilor.

Dacă Proorocului Moise din Vechiul Testament i Se descoperise pe Muntele Horeb *în rugul ce ardea și nu se mistuia*, prezentându-Se prin sintagma: „*Eu sunt Cel ce este*”⁸ sau „*ὁ ὢν*”, în limba greacă – cele trei litere scrise pe nimbul

⁴ Ioan 3, 5

⁵ Romani 6, 6; Coloseni 3, 9

⁶ Romani 6, 4

⁷ Coloseni 3, 10; cf. Efeseni 4, 24

⁸ Ieșirea 3, 14

sau aureola Mântuitorului din icoana ortodoxă –, în Noul Testament, Dumnezeu-Tatăl S-a revelat prin lucrarea mesianică a Fiului Său întrupat, Hristos Domnul, Care, în convorbirea cu femeia samarineancă, la fântâna lui Iacov de lângă cetatea Sihar, *L-a definit pe Dumnezeu ca fiind Duh și a afirmat că cei ce I se închină Lui trebuie să I se închine în duh și în adevăr*⁹; de unde înțelegem că Dumnezeu, Cel ce Își are existența prin Sine Însuși, este o ființă spirituală nevăzută, atotputernică și veșnică, transcendentă omului, dar *care poate fi cunoscută de acesta prin credința sinceră în Iisus Hristos*¹⁰, Dumnezeu-Omul, datorită căreia a putut deveni parte componentă a Trupului Său Cel răstignit și înviat, Sfânta Biserică.

Însă, așa cum ați observat, Mântuitorului nostru Iisus Hristos, deodată cu Dumnezeirea, Îi este atribuită și demnitatea de Împărat, titlu de noblețe ce ne trimite cu gândul la existența unei împărății, al cărei conducător, numit suveran sau monarh – în greacă αὐτοκράτωρ –, are puteri absolute asupra supușilor săi, cel puțin în înțelesul primar al cuvântului, care sugerează deținerea și exercitarea puterii de către o persoană prin ea însăși, în virtutea unui drept divin. Ei bine, din relatările Sfinților Evangheliști vedem că Domnul Hristos a fost anunțat, prezentat și identificat cu Împăratul prin excelență atât al poporului ales, ca descendent al regelui David, cât și al unei Împărății veșnice.

Aflăm aceasta mai întâi de la Sfântul Arhanghel Gavriil, când i-a adus Sfintei Fecioare Maria vestea cea bună a zămislirii după trup a Fiului lui Dumnezeu, prin puterea creatoare a Duhului Sfânt, explicându-i că Cel ce Se va naște din pântecelul ei fecioresc „*va fi mare și Fiul Celui Preaînalt Se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit*”¹¹.

După ce S-a născut în Bethleemul Iudeii, trei magi sau astronomi veniți în capitala Iudeii din îndepărtate țări orientale, luminați de Același Duh Sfânt, au început să întrebe: „**Unde este regele iudeilor, Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui**”¹². Și cum nimeni

⁹ Ioan 4, 24

¹⁰ Ioan 17, 3

¹¹ Luca 1, 32-33

¹² Matei 2, 2

dintre locuitorii Ierusalimului nu i-a putut îndruma, steaua ce-i călăuzise până acolo le-a arătat locul unde Se afla Pruncul dumnezeiesc și, aflându-L, I s-au închinat, aducându-I daruri simbolice de aur, smirnă și tămâie, ca semn de recunoaștere a întreitii Sale demnități: de **Împărat**, Arhiereu și Dumnezeu.

Treizeci de ani mai târziu, după ce a fost botezat în apa Iordanului, când S-a bucurat de o dublă prezentare – una din partea lui Dumnezeu-Tatăl, Care I-a confirmat identitatea dumnezeiască prin cuvintele: „*Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit*”¹³ să mântuiesc lumea, și cealaltă din partea Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul, care L-a arătat oamenilor, zicând: „*Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii*”¹⁴ –, Mântuitorul Hristos Și-a început lucrarea mesianică prin îndemnul: „*Pocăiți-vă, căci s-a apropiat Împărăția cerurilor*”¹⁵, săvârșind ulterior nenumărate minuni asupra naturii și a oamenilor, inclusiv învieri din morți, prin intermediul cărora Și-a manifestat puterea Sa divină de Împărat al cerului și al pământului.

Iar când guvernatorul Pilat din Pont, căruia îi fusese predat spre a fi judecat, L-a întrebat pe Iisus: „*Tu ești regele iudeilor?*”¹⁶, Domnul i-a răspuns: „**Împărăția Mea nu este din lumea aceasta**”¹⁷, dându-i de înțeles că El este, într-adevăr, Împărat, dar nu al unei împărății lumești, cum era Imperiul Roman, ci al uneia cerești, de natură spirituală, guvernată de legi divine și slujită de ființe îngerești netrupești. Mai mult decât atât, văzând insistența lui Pilat de a primi un răspuns mai clar la întrebarea: „*Așadar, ești Tu împărat?*”, Mântuitorul i-a confirmat demnitatea Sa împărătească, precizând: „**Eu spre aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să dau mărturie pentru adevăr**”¹⁸; cu alte cuvinte, îi descoperea acestui magistrat păgân, reprezentantul unei puteri lumești asupritoare, că scopul venirii pe pământ a Celui ce S-a definit pe Sine: „*Eu sunt Calea, Adevărul și Viața*”¹⁹ a fost acela de a-i cuprinde pe oameni în Împărăția iubirii, adevărului și dreptății lui Dumnezeu.

¹³ Matei 3, 17

¹⁴ Ioan 1, 29

¹⁵ Matei 4, 17

¹⁶ Ioan 18, 33

¹⁷ Ioan 18, 36

¹⁸ Ioan 18, 37

¹⁹ Ioan 14, 6

Spre deosebire de guvernatorul roman, mai-marii poporului evreu avuseseră nenumărate ocazii de a recunoaște în Persoana lui Iisus pe Mesia Cel prezis de profeții Vechiului Testament, ultima fiindu-le oferită de săvârșirea unei minuni de netăgăduit, respectiv învierea lui Lazăr din Betania, după patru zile de la deces, ceea ce a determinat mulțimile să-I pregătească Mântuitorului o primire triumfală în cetatea Ierusalimului, convinge că El era conducătorul de care aveau nevoie pentru a scăpa de jugul stăpânirii romane. Așezând înaintea Lui ramuri de copaci și stâlپări de finic, Îl aclamau ca Împărat pe Cel ce înainta în chip smerit, șezând pe mânzul asinei, strigând cu bucurie: „*Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, **Împăratul lui Israel!***”²⁰.

Trist este că nici măcar învătătorii Legii nu s-au învrednicit să pătrundă sensul adevărat al profețiilor mesianice referitoare la pătimirile și moartea Celui Care, de bunăvoie, *ca un miel spre junghiere S-a adus*²¹, jertfindu-Și viața pentru salvarea omului din robia păcatului, a morții și a iadului. Deși Îl ascultaseră de nenumărate ori, recunoscând că învătătorul Iisus din Nazaret „*Îi învăța pe ei ca Cel ce are putere, iar nu în felul cărturarilor*”²²; deși văzuseră cu ochii lor atâtea minuni de care a beneficiat mulțime de bolnavi, căci *a tămăduit toată boala și toată neputința în popor*²³, totuși n-au fost capabili să priceapă faptul că Domnul Hristos era Însuși Mesia Cel prezis de către profeți, Care a venit pe pământ nu ca să stăpânească lumea, asemenea regilor sau împăraților cunoscuți în vremea aceea, ci ca să vindece rănilor omului pricinuite de păcat și să-l elibereze de sub stăpânirea celui rău, ca Dumnezeu atotputernic și Doctor al sufletelor și al trupurilor noastre.

Tocmai din acest motiv, când doi dintre ucenicii Săi, Iacov și Ioan, fiii lui Zevedeu, I-au cerut să le împlinescă dorința de a sta unul de-a dreapta, iar celălalt de-a stânga Sa, în împărăția pe care credeau ei că o s-o instaureze pe pământ²⁴, **Mântuitorul Hristos a enunțat** un principiu extrem de important pentru cei ce-și doresc putere, mărire și cinstire din partea oamenilor, și anume **principiul slujirii aproapelui de către cei ce îndeplinesc**

²⁰ Ioan 12, 13

²¹ Isaia 53, 7

²² Marcu 1, 22

²³ Matei 4, 23

²⁴ Marcu 10, 37

responsabilități de conducere, mai întâi în Biserică, apoi și în orice instituție a societății umane, îndeosebi a celei clădite pe valori creștine.

Din nefericire, omul, a cărui fire este alterată de păcat, se lasă deseori copleșit de duhul iubirii de stăpânire, la care face referire și Sfântul Efrem Sirul în rugăciunea sa: *„Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, **al iubirii de stăpânire** și al grăirii în deșert nu mi-l da mie”*. Cel care dorește puterea, cu siguranță, va face totul să dobândească și avere. Or, setea de putere și lăcomia de avere – două patimi cumplite care-l coboară pe om din demnitatea în care l-a așezat Dumnezeu – dau naștere unui al treilea păcat, plăcerea sau φιλαυτία, adică iubirea trupească de sine.

De aceea, în locul iubirii de putere, Mântuitorul le propunea Apostolilor iubirea aproapelui, arătată prin slujirea celui necăjit, întristat și neajutorat. Îi îndemna să nu copieze sistemul de conducere specific împărățiilor lumești, în care demnitarii ajung să-i exploateze pe cei ce i-au ales, precizându-le că omul cu adevărat mare este cel ce îi slujește pe semenii săi. *„Dar între voi nu trebuie să fie așa – zice Domnul, în sensul că nu trebuie să gândească și să acționeze asemenea conducătorilor vremelnici ai lumii acesteia –, **ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru**”²⁵*. Observăm aici nuanța extrem de importantă a exprimării Mântuitorului; **n-a spus „care va vrea să fie mare peste voi”, ci „mare între voi”**, ceea ce înseamnă că unul dintre egali poate fi socotit mare dacă îi va sluji cu smerenie și iubire dezinteresată pe toți ceilalți. Cu alte cuvinte, **valoarea unei persoane investite cu puterea de a conduce constă în capacitatea acesteia de a înlocui logica omenească de stăpânire cu logica dumnezeiască de slujire a semenilor**, mai ales a celor slabi, neputincioși, bolnavi, umiliți și marginalizați. *„Că și Fiul Omului – motivează Mântuitorul – n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească și să-Și dea sufletul răscumpărare pentru mulți”²⁶*.

Atât timp cât a învățat și slujit poporul în mijlocul căruia S-a născut, El Și-a arătat puterea nu prin acțiuni de forță fizică sau militară, cum și-ar fi dorit conașionalii Săi, ci prin smerenie, blândețe, bunătate și iubire necondiționată față de toți oamenii, inclusiv față de cei ce I-au provocat moartea. Dacă ar fi

²⁵ Marcu 10, 43

²⁶ Marcu 10, 45

vrut să-Și arate și o altfel de putere, momentul arestării Sale în Grădina Ghetsimani era ocazia perfectă; însă Domnul Hristos, atunci când zelosul Său ucenic, *Simon Petru, i-a tăiat urechea lui Malhus, sluga arhiereului Caiafa*²⁷, l-a certat pe acesta, spunându-i: *„Întoarce sabia ta la locul ei, că toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri. Sau ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?”*²⁸.

Nu era însă necesar un astfel de ajutor, deoarece, în timpul rugăciunii pe care tocmai o încheiase, Hristos-Omul desăvârșit, biruindu-Și frica de chinurile morții iminente și împlinind voia Părintelui Său, *Și-a asumat de bunăvoie să bea paharul suferinței până la capăt*²⁹. Știa că vrăjmașul diavol, folosindu-se de patimile și slăbiciunile omenești, va face o ultimă încercare de a-I compromite și zădărnici lucrarea Sa răscumpărătoare, recurgând, de această dată, la ispita durerii. Însă oricât de logic părea raționamentul arhiereilor și cărturarilor, care ziceau: *„Pe alții i-a mântuit, iar pe Sine nu poate să Se mântuiască! Dacă este regele lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce, și vom crede în El”*³⁰, vicleanul diavol, *tatăl minciunii și al manipulării*³¹, n-a izbutit să-L înșele pe Mântuitorul.

Așadar, n-a coborât cu trupul de pe Cruce, ci, după ce *Și-a încredințat duhul în mâinile Părintelui ceresc*³², Hristos Domnul, omorând moartea cu propria moarte, S-a pogorât cu sufletul la iad, umilindu-l și biruindu-l pe satana, o dată pentru totdeauna. Și a făcut aceasta nu printr-o desfășurare de forțe îngerești împotriva duhurilor necurate, ci cu puterea iubirii Sale jertfelnice față de oameni. Cu strălucirea Dumnezeirii Sale *a sfărâmat porțile cele de aramă ale împărăției întinericului* și, după ce le-a propovăduit Evanghelia și celor aflați în iad, i-a eliberat pe toți cei din veac adormiți cu nădejdea vederii lui Mesia, în frunte cu dreptii Vechiului Testament, dimpreună cu protopărinții Adam și Eva, așa cum se poate observa în icoana ortodoxă a Învierii.

Iată de ce Jertfa Mântuitorului Iisus Hristos pe Crucea Golgotei constituie cea mai cutremurătoare, emoționantă, sublimă și copleșitoare expresie a iubirii

²⁷ Ioan 18, 10

²⁸ Matei 26, 52-53

²⁹ Matei 26, 39

³⁰ Matei 27, 42

³¹ Ioan 8, 44

³² Luca 23, 46

Sale nemărginite față de oameni, o iubire „nebună” – cum au tâlcuit-o Părinții Bisericii –, care depășește capacitatea noastră de înțelegere. *Căci Dumnezeu Și-a arătat dragostea Lui față de noi* – spune Sfântul Apostol Pavel – *prin aceea că Hristos a murit pentru noi când eram încă păcătoși*³³. **În această putere a iubirii**, probată de semnele rănilor imprimare pe trupul Său transfigurat cu care S-a înălțat la ceruri, **stau de fapt măreția și atotputernicia lui Dumnezeu Cel în Treime închinat.**

Iubiții mei fii sufletești,

Am considerat potrivit ca, la praznicul Învierii din acest an, să abordez o temă oarecum sensibilă, dar extrem de actuală, dacă luăm în considerare specificul și amploarea evenimentelor ce s-au succedat în ultimele 6 luni, în plan național și la nivel mondial, care ne-au dat serioase motive de îngrijorare în ceea ce privește pericolul distrugerii păcii sociale, cu efecte dezastruoase pentru viața oamenilor. Iar despre aceste lucruri auzim vorbindu-se tot mai frecvent în ultima vreme, pe toate rețelele sociale de comunicare în masă. Nnicând n-am fost puși în situația de a urmări, vrând-nevrând, confruntarea mediatică a atâtor minți omenești mănate de dorința exacerbată de a obține puterea de conducere, la toate nivelurile și în toate zonele lumii.

Firește că, potrivit reglementărilor formelor de guvernământ specifice societăților umane, unii dintre semenii noștri trebuie să-și asume și astfel de responsabilități, însă problema care se pune este următoarea: ce anume îi determină să intre într-o astfel de competiție, pentru dobândirea puterii? Dorința sinceră și hotărârea de a-i sluji pe oameni, punându-și în valoare talanții cu care i-a înzestrat Dumnezeu, sau, dimpotrivă, avantajele funcțiilor de conducere, mai mult sau mai puțin legitime? Iată de ce, în lumina celor prezentate mai sus despre **puterea iubirii divine versus iubirea de putere a oamenilor**, se impune să ne întrebăm cu toții, în forul nostru interior: suntem oare capabili să-i iubim pe semenii noștri așa cum ne-a iubit Hristos? Suntem dispuși să ne ridicăm deasupra dorinței de obținere a oricărei forme de putere lumească și să ne jertfim pentru binele aproapelui nostru?

³³ Romani 5, 8

În cei 33 de ani și jumătate cât a viețuit pe pământ ca Om desăvârșit, Domnul Hristos nu Și-a manifestat puterea dumnezeiască în mod ostentativ, după mintea și așteptările oamenilor avizi de minuni spectaculoase, deoarece vocația Sa a fost aceea de a-i sluji, prin cuvânt și faptă, pe oamenii pentru care S-a întrupat, ca să-i ridice din osânda păcatului și să ofere mântuire tuturor celor ce aveau să creadă în El. „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea – spune Apostolul iubirii, Sfântul Ioan Evanghelistul –, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”³⁴.

Prin Crucea și Învierea Sa cea de-a treia zi, Hristos ne-a arătat calea adevăratei biruințe: nu iubirea de putere, prin care omul nesăbuit trăiește iluzia că poate stăpâni lumea aceasta, ci puterea iubirii slujitoare, care izvorăște din *Dumnezeu Cel ce este iubire*³⁵. Mântuitorul Iisus Hristos, „Împăratul împăraților și Domnul domnilor, Cel ce singur are nemurire și locuiește întru lumină neapropiată”³⁶, deține adevărata putere prin Sine Însuși, în mod absolut. Iar acest adevăr este ilustrat în iconografia ortodoxă bizantină și prin faptul că, pe Crucea răstignirii, chipul Său nu apare crispat de durere, ca în unele reprezentări renescentiste occidentale, ci cu aceeași expresie a majestății Sale împărătești dintotdeauna, în pofida posturii dramatice în care se afla, motiv pentru care **inscripția corectă de deasupra Crucii este: „Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΘΟΞΗΣ”, adică „Împăratul slavei”**³⁷, și nu inițialele cuvintelor *Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor* (INRI), scrise din porunca lui Pilat, pentru a justifica, chipurile, crucificarea.

Din nefericire, lumea în care trăim este tulburată tot mai mult de conflicte armate; din dorința de stăpânire și lăcomia după resurse materiale, unele națiuni se ridică împotriva altor națiuni; comunitățile umane din cuprinsul Europei creștine devin tot mai fragmentate din pricina unor ideologii care ignoră și resping fățiș valorile evanghelice ce au stat la baza formării și dezvoltării civilizației, culturii și spiritualității bătrânului nostru continent, cu efecte dramatice asupra unității de conștiință și de credință; cei înrolați în lupta pentru dobândirea puterii ajung să producă tulburare și dezbinare în rândul semenilor,

³⁴ Ioan 3, 16

³⁵ I Ioan 4, 8

³⁶ I Timotei 6, 15-16

³⁷ Psalmul 23, 9-10

iar poporul de rând este din ce în ce mai nesigur în păstrarea echilibrului și lucidității față de realitățile cotidiene.

Sunt mai bine de trei ani de când asistăm neputincioși la desfășurarea unor războaie nedrepte, cu imense distrugerii materiale și pierderi de vieți omenești, după ce-am simțit și efectele nefaste ale pandemiei din anii 2020-2021, ce pare că ne-a înstrăinat și mai mult pe unii de alții; pacea dintre popoarele implicate în războaiele militare, deși clamată retoric de liderii lumii, rămâne în continuare un deziderat greu de împlinit, iar peste această neputință, se preconizează și declanșarea, la nivel mondial, a unui așa-numit război comercial, de natură să sporească și mai mult îngrijorarea, indignarea și teama tuturor oamenilor doritori de liniște, pace și bunăstare. Or, pentru a risipi aceste stări de îngrijorare, societatea are nevoie de oameni credincioși și dispuși spre sacrificiu, cu sentimente de prețuire, respect, compasiune și iubire față de semenii lor, cultivând dialogul și comuniunea între oameni, după cuvântul Sfântului recent canonizat, Preotul Mărturisitor Dumitru Stăniloae, care zice: „**Am înțeles că iubirea e comuniunea cu Dumnezeu și cu celălalt. Și că, fără această comuniune, lumea nu e decât tristețe, ruină, distrugere și masacre**”³⁸.

În această cheie duhovnicească, ne îndrumă și mărturisitorii credinței din țara noastră, care au suferit pentru Hristos în temnițele comuniste și pe care suntem chemați să-i evocăm și să-i pomenim în acest an centenar al Patriarhiei Române, 2025. Deși au fost supuși unor chinuri greu de imaginat, au rămas fermi în iubirea lor față de Dumnezeu și față de semenii, acceptând sacrificiul suprem și iertându-i din inimă pe persecutori. Asemenea martirilor din primele veacuri creștine, care și-au mărturisit credința cu demnitate și curaj, ei au demonstrat că iubirea pentru Hristos este mai puternică decât frica de moarte. De aceea, creștinii, care, prin Sfântul Botez, s-au făcut părtași morții și Învierii Sale, sunt chemați să urmeze acest model suprem de iubire, „*ca să nu mai vieze loruși, ci Aceluia Care pentru ei a murit și a înviat*”³⁹.

Dacă ne vom strădui să gândim și să ne trăim viața în duhul Evangheliei lui Hristos, al Sfinților Părinți și al mărturisitorilor credinței noastre strămoșești,

³⁸ Dumitru Stăniloae, Marc-Antoine Costa de Beauregard, *Mica dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica*, Ed. Deisis, 2000, p. 219.

³⁹ II Corinteni 5, 15

cu certitudine, lumea ar deveni mult mai bună, pentru că am putea înlocui ura cu dragostea, răzburarea cu iertarea și lăcomia cu generozitatea atât în familiile noastre, cât și în comunitățile în care ne desfășurăm activitatea. *„Dacă în societatea noastră ar stăpâni dragostea – spune Sfântul Ioan Gură de Aur-, n-ar exista deosebiri, n-ar mai fi stăpâniți și stăpâni, săraci și bogați, mici și mari. De asemenea, diavolul și demonii săi ar fi cu totul necunoscuți și lipsiți de putere. Căci dragostea este mai puternică decât toate zidurile și mai tare decât toate metalele. Pe ea n-o cuceresc nici bogăția, nici sărăcia; sau mai bine zis, acolo unde stăpânește dragostea, nu există bogăție și sărăcie, ci doar bunătățile amândurora: de la bogăție sărăcia le ia pe cele necesare întreținerii sale, iar de la sărăcie bogăția ia lipsa de griji. În felul acesta dispar și grijile bogăției, și temerile sărăciei”⁴⁰.*

Cu aceste gânduri despre puterea iubirii lui Hristos față de noi, arătată prin Crucea și Învierea Sa din morți, în contrast cu iubirea de putere care ne ispitește pe toți, mai mult sau mai puțin, îmi închei cuvântul pastoral, exprimându-mi speranța că mesajul său va fi receptat cu bunăvoință și cu hotărârea de a-l face lucrător în viața fraților voastre. Vă doresc tuturor să petreceți sărbătorile Sfințelor Paști cât mai autentic creștinește, în pace și cu bucurie sfântă, în duh de rugăciune și comuniune frățescă. *Să vă îmbrăcați cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare, îngăduindu-vă unii pe alții și iertând unii altora, după cum și Hristos v-a iertat vouă, iar peste toate acestea, să vă îmbrăcați întru dragoste, care este legătura desăvârșirii⁴¹. Amin!*

Hristos a înviat!

Al vostru de tot binele doritor și către Hristos Domnul rugător,

† C i p r i a n

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

⁴⁰ Sf. Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, trad. Cristian Spătăreanu și Daniela Filioareanu, Ed. Egumenița, Galați, 2007, p. 144.

⁴¹ Coloseni 3, 12-14